

Aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
De heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Contactpersoon : mw. mr. D. van der Hoeven/dhr. drs. A. van Bommel
Doorkiesnummer : 070-3619354
E-mail : d.van.der.hoeven@minvenj.nl
Datum : 28 september 2012
Uw kenmerk : 262785
Ons kenmerk : RSJ/101/2012/1115/DvdH/TvV
Onderwerp : Reactie conceptbeleidskader Libidoremmende middelen in de tbs

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 26 juli 2012 heeft u de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming gevraagd te adviseren over het conceptbeleidskader 'Libidoremmende middelen in de tbs'.

Het beleidskader introduceert procedurele waarborgen om een 'minimale' gelijkwaardigheid in de positie van zedendelinquenten in de tbs te garanderen. De forensisch psychiatrische centra worden met het beleidskader verplicht om in een verlofaanvraag of een aanvraag voor een longstaystatus expliciet de overwegingen over het al dan niet gebruiken van libidoremmende middelen weer te geven. Hiermee wordt beoogd het belang van libidoremmende middelen voor de voortgang van de tbs-behandeling (en de risico's daarvan) meer structureel te laten meewegen in de behandeling. Deze overwegingen zullen worden beoordeeld door respectievelijk het Adviescollege Verloftoetsing tbs (AVT) en de Landelijke Adviescommissie Plaatsing longstay forensische zorg (LAP).

Reactie Raad

De Raad adviseerde in 2010 om de toepassing van libidoremmende middelen te reguleren door middel van een landelijk beleidskader, om te voorkomen dat verschillende opvattingen over het gebruik van deze middelen leiden tot ongelijkheid in rechtspositie en behandeling van

zedendelinquenten in de tbs.¹ De Raad is verheugd dat met het voorliggend beleidskader uitvoering wordt gegeven aan dit advies.

De Raad onderschrijft de in het beleidskader opgenomen uitgangspunten die de deskundigen van het AVT en de LAP in hun beoordeling dienen te betrekken, namelijk veiligheid, gelijkwaardigheid, vrijwilligheid ('informed consent') en professionele verantwoordelijkheid. De Raad waardeert in het bijzonder dat het beleidskader de professionele autonomie van de behandelaars respecteert en het gebruik van libidoremmende middelen overlaat aan de behandelinhoudelijke professe van de sector.

De Raad kan zich daarom vinden in de beleidsvoornemens, en adviseert daarnaast het beleidskader op een aantal punten aan te vullen c.q. uit te breiden, in de lijn van zijn aanbevelingen uit 2010.

Randvoorwaarden op inrichtingsniveau

De Raad acht het noodzakelijk dat op *inrichtingsniveau* randvoorwaarden worden gecreëerd waardoor behandelaars optimaal en volgens de 'state of the art' de afweging kunnen maken al dan niet libidoremmende middelen voor te schrijven. De Raad beveelt aan in het beleidskader op te nemen dat inrichtingen met betrekking tot dit onderwerp structureel aandacht hebben voor bij- en nascholing (permanente educatie) en intercollegiale toetsing en samenwerking. Hiermee wordt bereikt dat alle klinieken beschikken over voldoende kennis en expertise met betrekking tot indicatie, werking en bijwerkingen van libidoremmende middelen.

Multidisciplinaire richtlijn

In het beleidskader staat vermeld dat de mogelijkheid voor de ontwikkeling van een geactualiseerde multidisciplinaire richtlijn (voor de toepassing van libidoremmende medicatie) met het veld wordt onderzocht en het ministerie van VenJ het opstellen hiervan stimuleert. De Raad staat hier positief tegenover en adviseert het ministerie meer concreet aan te geven hoe deze stimulerende rol vorm wordt gegeven. Aangenomen mag worden dat de inhoud van de richtlijn aan de beroepsgroep wordt overgelaten.

De richtlijn zal voor het gehele zorgveld en dus niet alleen voor de forensische zorg van belang zijn. De Raad beveelt aan in de richtlijn expliciet aandacht te besteden aan de eigenheid van de forensische psychiatrie en met name het gedwongen kader waarin deze opereert.

---

¹ Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Het gebruik van libidoremmende middelen in de tbs. Bouwstenen voor een landelijk beleidskader. Advies d.d. 21 april 2010.

Evaluatie

De Raad adviseert het beleidskader op termijn (bijvoorbeeld drie jaar na inwerkingtreding) te evalueren en dit voornemen in de tekst op te nemen. In dit kader is het van belang om vanaf de inwerkingtreding van het beleidskader gegevens te verzamelen, zowel op inrichtingsniveau (m.b.t. de randvoorwaarden) als op patiëntniveau.

Onderzoek naar de werking van libidoremmende middelen

Tot slot wijst de Raad op het belang van evidence-based, wetenschappelijk onderzoek naar de -al dan niet bedoelde- effecten van (langdurig) gebruik van libidoremmende middelen. In dit verband is het zinvol dat het ministerie van VenJ onderzoeksopdrachten verleent waarbij tevens wordt gekeken naar (lopend) onderzoek in het buitenland.

Ik hoop u met deze aanbevelingen voldoende van dienst te zijn.

Hoogachtend,
namens de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming,

mr. L.A.J.M. de Wit, algemeen voorzitter